

3 (Sem-4/CBCS) SKT SE

2 0 2 3

SANSKRIT

(Skill Enhancement Course)

Paper : SKT-SE-4014

(Sanskrit Metre and Music)

Full Marks : 50

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

UNIT—I

(Brief Introduction to Chandaḥśāstra)

(Marks : 10)

1. Write down the answer of the following questions : 1×3=3

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) With which part of the वेदपुरुष, छन्दः has been correlated?

वेदपुरुषৰ কোনটো অঙ্গৰ সৈতে ছন্দক সংযুক্ত কৰা হয় ?

(2)

- (b) Who has composed the 'ভন্দঃসুত্রম্'?
'ছন্দঃসূত্র'ৰ ৰচয়িতা কোন ?
- (c) What is the famous work of গঙ্গাদাস?
গঙ্গাদাসৰ বিখ্যাত গ্ৰন্থখনৰ নাম কি ?
2. Who is the writer of the 'বৃত্তমঞ্জরী'? To which place
he did belong? 2
'বৃত্তমঞ্জরী' কাৰ ৰচনা ? তেওঁ কোনঠাইৰ মানুহ আছিল ?
3. (a) Write a short note on the development of
ভন্দঃ. 5
ছন্দৰ বিকাশৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।
Or / অথবা
- (b) Discuss the importance of ভন্দঃ in a literary
piece.
সাহিত্যিক ৰচনাত ছন্দৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

UNIT—II

(Classification and Elements of Sanskrit Metre)

(Marks : 10)

4. Answer the following questions :

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Which গণ represents a লঘুবৰ্ণ?
কোনটো গণে লঘুবৰ্ণক সূচায় ? 1

A23/920

(Continued)

(3)

- (b) Define and illustrate মানাবৃত্ত. 2
মানাবৃত্তৰ সংজ্ঞা দি উদাহৰণৰ সৈতে বুজাই দিয়া।
- (c) What is the difference between অক্ষবৃত্ত and
বৰ্ণবৃত্ত? 2
অক্ষবৃত্ত আৰু বৰ্ণবৃত্তৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য কি ?
5. (a) Write a note on গণ in the context of ভন্দঃ. 5
ছন্দৰ প্ৰসঙ্গত গণৰ বিষয়ে এটা টিপ্পনী আগবঢ়োৱা।
Or / অথবা
- (b) Discuss the nature and importance of a
গুরুবৰ্ণ in ভন্দঃ.
ছন্দত গুরুবৰ্ণৰ প্ৰকৃতি আৰু গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা
কৰা।

UNIT—III

(Analysis of Selected Vedic Metres and
their Lyrical Methods)

(Marks : 10)

6. Answer any one of the following : 10
তলৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ লিখা :
- (a) Define গায়ত্ৰী. Show its characteristic features
through example. Assess the importance of
this metre in the Vedic forum.
গায়ত্ৰীৰ লক্ষণ কি ? উদাহৰণেৰে ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
আলোচনা কৰা। বেদত এই ছন্দৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা।

A23/920

(Turn Over)

- (b) Write a note on अनुष्टुप्.
अनुष्टुप्‌ৰ বিষয়ে এটা টোকা আগবঢ়োৱা।
- (c) Show the differences between त्रिष्टुप् and जगती through proper examples.
উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে ত্ৰিষ্টুপ্ আৰু জগতী ছন্দৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য দেখুৱাই দিয়া।

UNIT—IV

(Analysis of Selected Classical Metre as per Chandomañjarī and the Lyrical Methods)

(Marks : 20)

7. Answer any two of the following : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Define and illustrate भुजङ्गप्रयात and तोटक showing their special features.
ভুজঙ্গপ্ৰয়াত আৰু তোটকৰ লক্ষণ দেখুৱাই উদাহৰণৰ সৈতে এই দুটাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (b) Discuss the importance of वसन्ततिलक and मन्दारान्ता in the world of classical Sanskrit literature.
লৌকিক সংস্কৃত সাহিত্যত বসন্ততিলক আৰু মন্দাক্ৰান্তাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (c) Discuss the characteristic features of the स्रग्धरा and शार्दूलविक्रीडित.
স্ৰগ্ধৰা আৰু শাৰ্দূলবিক্ৰীড়িতৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

***